

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Sílvia Alcàntara a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autora/silvia-alcantara> >

Sílvia Alcàntara

Qui sóc i per què escric Sílvia Alcàntara i Ribolleda

Vaig néixer a Puig-reig –el Berguedà– un diumenge de carnaval de 1944. Que era carnaval ho sé perquè, com que de petita m'agradava molt de disfressar-me, la meva padrina sempre em deia: es veu ben bé que vas néixer per carnestoltes!

Tot just havia complert sis mesos quan els meus pares es van traslladar a una colònia tèxtil on els van oferir feina, vivenda, guarderia per als fills i un tros de terra per conrear.

Era una bona oferta si tenim en compte que aquí al nostre país vivíem en una dictadura amb misèria, racionament i estraperlo. I a la resta d'Europa es patia la guerra més sagnant del segle XX.

I a pesar de tot, d'aquells anys no en recordo ni queixes ni males cares per part dels pares sinó tot el contrari; respiraven agraïment pels quatre costats. El paternalisme inculcat pels amos de les fàbriques ja havia arrelat, i la majoria dels habitants de les colònies se'l creia de bona fe fins al punt que acceptaven el control sobre l'ensenyament de la canalla. El lema era sobreviure encara que el preu fos empenyorar la llibertat i el futur dels fills. I nosaltres, els fills, vivíem feliços; amb la simplicitat de l'infant que ignora tot el que aquell control representava.

No és fins al cap de molts anys que, un cop desaparegudes les colònies i la dictadura, amb la perspectiva del temps, t'adones de tot el que et van prendre; per part del amos, la possibilitat d'estudiar. Per part de la dictadura, la de poder aprendre la teva pròpia llengua.

Fins a mitjans dels anys vuitanta –jo ja havia complert els quaranta– no vaig tenir l'oportunitat d'aprendre català. Penso que és per aquest motiu que fins aquell moment no havia pensat mai en ser escriptora. Un cop vaig tenir les eines que em permetien desenvolupar les idees en la meua llengua –la llengua en què pensava i sentia, la dels pares i avis, la de casa de tota la vida–, se'm va obrir un món en el qual ni tan sols havia somniat.

El proper pas va ser aprendre les tècniques d'escriptura. I aquí ja em vaig trobar amb la segona gran descoberta.

Per què escric? Me l'he fet moltes vegades aquesta pregunta. I ben segur que hi deu haver més d'una resposta. Però a mi, ara mateix, només se me n'acut una: ho faig per necessitat.

Una necessitat que et desperta les ganes de saber, d'aprendre. Una necessitat que et condueix pel camí d'escoltar-te per dins. I quan ho fas, hi descobreixes un anhel, un desig de comunicar-te, de compartir el que penses, el que sents, el que imagines.

Recordo com va ser de fascinant descobrir que una idea la podies convertir en una història. Que la història un cop vestida amb personatges creïbles s'anava desenvolupant fins arribar a un desenllaç.

No vull dir amb això que sigui fàcil, però saber la llengua en què vols escriure, per una banda, i les

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Sílvia Alcàntara a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autora/silvia-alcantara> >

tècniques apreses, per l'altra, tot ben amanit amb aquesta necessitat de què parlava, pot ser la barreja adequada per arribar a bon port.

No hi ha res tan senzill i tan complex alhora. I és que en realitat tot s'inclou en un punt concret: el dels sentiments. Tot sorgeix a partir de l'emoció.

Però si hi ha quelcom d'imprescindible a l'hora d'escriure és la lectura. La lectura és un acte creatiu, com l'escriptura. Les paraules llegides són el tret de sortida per a l'elaboració d'una idea, en definitiva, de la creació. S'ha dit, i ho crec de debò, que la lectura és l'aliment de l'escriptor.

Des dels inicis de la meva aventura literària ja portava de cap explicar la història de la gent que havia viscut a les colònies. Per una raó molt senzilla: jo formava part d'aquell col·lectiu. Era una més de les persones que van viure en aquell lloc i en una època determinada –tot i que quan em vaig decidir a escriure-la, desconeixia que aquest tema no s'havia tocat, almenys en la ficció.

Però sí que era conscient que les colònies tal com havien estat concebudes ja no existien, i que si no ho explicàvem les persones que ho havíem viscut, podrien quedar en l'oblit.

I mentre aprenia i em preparava per conrear una narració, el meu cap no parava de buscar, flairar, imaginar. Imaginar històries, buscar personatges versemblants que m'ajudessin a bastir, a través de la ficció, el que realment volia explicar; el que passava en les colònies tèxtils. On la gent vivia tenallada en les seves pors. On les relacions socials estaven amanides amb la condescendència i el despotisme que exercien els amos. Uns amos que es disfressaven de pares amatents, protectors, per poder-ne treure el màxim profit.

I així va néixer *Olor de Colònia*. I així va ser com vaig anar confeccionant un personatge com la Teresa. La vaig bastir amb un amor impossible. I vaig fer que els seus pares hi tinguessin alguna cosa a veure. Vaig haver de posar-li un pare ocellaire perquè en un moment de desesperació es revelés contra ell i obrís les gàbies dels ocells per donar-los la llibertat que a ella li negaven.

Visualitzava així el sentiment de sentir-se presonera, engabiada. Un sentiment que es respirava en aquell lloc que per a molts dels qui hi van viure resultava angoixant.

Hi ha un altre personatge que també incideix en aquest tema de la llibertat: la Cèlia. Ella simbolitza dos dels problemes més greus que, al meu entendre, hi havia a les colònies: aquesta manca de llibertat, que venia d'una banda per part dels amos, controlant les vides dels treballadors a través de l'ensenyament, i de l'altra, dels mateixos treballadors, ja que el fet de viure en un lloc tancat i claustrofòbic fomentava una xafarderia asfixiant.

També el Climent, el gran personatge tràgic d'aquesta novel·la, és víctima d'uns costums: com que és l'hereu, no pot deixar els pares, i ha de veure com la dona que estima es casa amb un altre.

Víctima d'una educació servil: el «sí, senyor» és la paraula més utilitzada per aquest personatge.

Víctima d'un complot: l'ascendeixen només amb l'única finalitat de fer-lo servir de cap de turc, si és necessari. I, sobretot, víctima de les seves pròpies pors i la seva covardia.

Un altre dels personatges cabdals d'aquesta narració és el Bernat, el vigilant. Hi ha moments en la novel·la que el Bernat, vigilant-missatger, és com el fil conductor de la història. Va d'una cantó a

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Sílvia Alcàntara a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autora/silvia-alcantara> >

l'altre portant encàrrecs i reconduint els altres personatges.

També tenim el Bernat-escombriaire: mentre recull les deixalles dels habitants de la colònia ens va mostrant la seva brutícia i les seves misèries.

Però també és una persona que encarna la solitud: la seva relació amb la Moreua, la mula amb qui comparteix la vida i les confidències sobre l'amor impossible que sent per la Quitèria.

I potser el més essencial: la relació d'amistat que té amb el Climent.

I ara, ja per acabar, voldria destacar un element que surt en la novel·la. Per a mi, el més important. Perquè és el contrapunt a la por, el contrapunt a totes les relacions malaltisses i enverinades que s'hi troben. Aquest element és el pont.

El pont que uneix dos camins, que ajuda a travessar un rierol. El pont que és entesa i és trobada i també reconciliació.

I tot això ha sortit d'una vivència profunda, d'una il·lusió per explicar-la, però, sobretot, ha sortit de la necessitat! Que és, potser, el motiu pel qual escric.

Tast de textos

Text

 BLOG: Escriure per poder viure

Blog personal de l'autora.

<http://escriureperpoderviure.blogspot.de/>

 WEB: Alcàntara a Google Books

<http://www.google.cat/search?q=inauthor%3A%22s%C3%ADlvia+alc%C3%A0ntara%22&btnG=Cerca+l+llibres&tbm=bks&tbo=1&hl=ca>

 WEB: Alcàntara a WorldCat

http://www.worldcat.org/search?q=au%3A%22s%C3%ADlvia+alc%C3%A0ntara%22&qt=results_page

Biobibliografia

Biografia

 WEB: A la Viquipèdia

Breu biografia, obra i enllaços sobre l'autor al web de l'enciclopèdia lliure.

http://ca.wikipedia.org/wiki/S%C3%ADlvia_Alc%C3%A0ntara

 WEB: A la Hiperenciclopèdia

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0519849.xml>

Bibliografia

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Sílvia Alcàntara a LletreA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletre.uoc.edu/ca/autora/silvia-alcantara> >

 WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://catalog.bnc.cat/search~S13*cat/a?Alc{u00E0}ntara%2C+S{u00ED}lvia%2C+1944-&search_code=a

 WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://cbueg-mt.iii.com/iii/encore/search/C__Salc%C3%A0ntara%2C%20s%C3%ADlvia__Orighresult__U1?lang=cat&suite=def

 WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C__SS%C3%ADlvia%20Alc%C3%A0ntara__Orighresult__U1?lang=cat&suite=pearl

 WEB: Articles sobre l'autora (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Alc%C3%A0ntara%2C+S%C3%ADlvia&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+lengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=0&of=hb

Comentaris sobre l'autora

Crítica

 WEB: Pàgina de l'AELC

Biografia, publicacions i altres materials.
<http://www.escriptors.cat/autors/alcantaras/>

 PDF: Narrar un temps herme?tic

Ressenya de Lluís Muntada sobre *Olor de Colònia*. A *El País. Quadern* (14/05/2009).
http://www.traces.uab.es/tracesbd/elpais/pais090514_03.pdf

 PDF: De naufragis, oblits i records

Ressenya de Xavier Pla sobre *La casa cantonera*. A *l'Avui* (10/03/2011).
http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/2011/avui_a2011m3d10p12scultura

 PDF: Una mala mujer, una casa maldita / 1

Ressenya de Julià Guillamon sobre *La casa cantonera*. A *La Vanguardia* (16/02/2011).
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE05/PUB/2011/02/16/LVG201102160125CB.pdf>

 PDF: Una mala mujer, una casa maldita / 2

Ressenya de Julià Guillamon sobre *La casa cantonera*. A *La Vanguardia* (16/02/2011).
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE05/PUB/2011/02/16/LVG201102160135CB.pdf>

Diversos

 WEB: 'Escriure m'ha salvat la vida'

Montserrat Serra entrevista Alcàntara amb motiu de la publicació d'*Els dies sense glòria*. A *Vilaweb* (07/03/2016).

<http://www.vilaweb.cat/noticies/silvia-alcantara-a-mi-escriure-mha-salvat-la-vida/>

 PDF: 'Mai és tard'

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Sílvia Alcàntara a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autora/silvia-alcantara> >

Catalina Serra conversa amb Sílvia Alcàntara. A *El País. Quadern* (11/03/2010).

http://www.traces.uab.es/tracesbd/pais/2010/pais_a2010m3d11n1342p8squadern.pdf

WEB: 'Si tu no t'emociones quan escrius, com vols que s'emocioni el qui ho llegeix?'

Entrevista a l'autora al web de 80 grams.

<http://80grams.blogspot.de/2009/05/entrevista-silvia-alcantara.html>
